

Ett led i en demokratiprocess

Förändrade samhällssystem har vi världen runt sett mycket av under senare tid. En lärdom är att människor vill ha demokrati om de får möjligheten. Samtidigt har historien lärt oss att det tar tid att bygga demokrati. En insikt som är svår att hantera när alla kräver snabba förändringar.

Hur bygger man demokrati i ett land som helt saknar demokratiska erfarenheter? Ett land där människor tvärtom tvingats vänja sig vid envåldshärskare, våld och förtryck. Ett land där människor vet vad de vill slippa, men vet ganska litet om samhällssystem och styresformer som kan ersätta det invanda?

Ledare

Lena Hjelm-Wallén är ordförande i Svenska Afghanistankommittén.

Detta är generella frågor i samhällsodaningen i många länder. Och i särskilt hög grad gäller det Afghanistan.

Utgångspunkten tror jag måste vara en insikt om alla människors lika värde. Alla har rätt till inflytande över samhället kopplat till ett ansvar för det gemensamma. Allmänna och fria val är bara en del av demokratin. Väl så betydelsefullt är likhet inför lagen och att rättssamhället fungerar. I Afghanistan är detta ännu långt borta.

Val ska dock hållas i Afghanistan den 9 oktober, ett nationellt val för att välja en president. Förutsättningarna för ett demokratiskt val har stora brister. Ändock har den omfattande internationella satsningen på detta val möjliggjort att det valtekniskt nog kommer att fungera. Registreringen av de röstberättigade har varit framgångsrik. Den visar en imponerande önskan hos afghanerna att vilja vara med och påverka styret i landet. Arbetet med valet har långtifrån varit smärtfritt med många attacker på valarbetarna och mer våld måste man dessvärre räkna med.

Nu är valet begränsat till att utse landets president. Redan detta kräver att kandidaterna helst har viss uppbackning av andra, i mer eller mindre väl organiserade partier. För val till ett parlament blir detta ännu tydligare. I Afghanistan saknas denna mogenhet i det politiska livet, något som får utvecklas under processens gång.

Tyvärr har ett annat val i hög grad bestämt tidpunkten för det afghanska valet. Inför presidentvalet i USA i november vill den amerikanska administrationen gärna kunna hänvisa till genomförda val i Afghanistan liksom i Irak. Nu gäller det dock för alla inblandade att "gilla läget" och se till att valet kan genomföras på ett tillfredsställande sätt. Det handlar både om legitimitet för den valda presidenten och att öka insikten om innebörden av demokratiska val hos det afghanska folket.

Ett väl genomfört presidentval torde stärka den demokratiska processen, men det är långtifrån tillräckligt. Rättsstatens principer måste få fäste i Afghanistan, de mänskliga rättigheterna måste respekteras och kvinnornas ställning stärkas. Svenska Afghanistankommittén ska fortsätta verka för detta. Inte minst måste fler människor få direkt erfarenhet av inflytande och gemensamt ansvarstagande lokalt. Eget deltagande är grundläggande för att skapa demokratisk medvetenhet.

Lena Hjelm-Wallén, Ordförande i SAK

Vad tycker du?

Gå in på www.sak.se och delge din åsikt!

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-ickekommersiell-inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.